

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1027413/4

בבית הדין הרבני האזורי ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב מרדכי רלב"ג – אב"ד, הרב יקותיאל כהן, הרב עמרם אלחודד

המבקש: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד אברהם אטיאס)

נגד

המשיבה: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד רחל בן עזרא ועו"ד יואל צייטלין)

הנדון: דחיית תביעה לביטול הסכם גירושין

פסק דין

לפנינו תביעת האיש לביטול הסכם הגירושין של הצדדים.

רקע ועובדות

הצדדים נישאו בשלהי שנת תשס"א (1981). מגישואין אלו נולדו להם ארבעה ילדים שכולם קטינים. הצדדים פתחו תיק לאישור הסכם גירושין וסידורי גיטין ביום י"ג בניסן תשע"ה (2.4.2015), ובאותו יום אושר הסכם הגירושין שלהם, וסודר להם גט.

האיש טען בכתב התביעה שלו ובשני הדיונים שהתקיימו שההסכם נכפה עליו, והוא לא היה בעל שיקול דעת בזמן ההסכם, ולכן דינו להתבטל. טענות האיש מתבססות על האמור להלן:

א. ב"כ האיש הביא חוות דעת של ד"ר פרלמוטר שנערכה כשנתיים לאחר הגירושין שלפיה סבל מפוסט טראומה בעקבות שירותו הצבאי שעסק בזיהוי חללים. במצב זה אין לאיש שיקול דעת התגבר בעקבות שירותו הצבאי שעסק בזיהוי חללים. במצב זה אין לאיש שיקול דעת נכון, ואינו כשיר לחתום על הסכם גירושין. ד"ר פרלמוטר אף הופיע בדיון שהתקיים ביום ח' בשבט תשע"ח (24.1.2018) וחזר על הדברים שנכתבו בחוות הדעת. אך בסוף עדותו, לשאלת ביה"ד, הוסיף בדיון שהדברים אינם מוחלטים, וייתכן שמומחה אחר יחלוק על מסקנותיו ויאמר אחרת.

ב. ב"כ האיש טען שהאישה נהגה כלפיו באלימות, הכתה אותו, ובעקבות זאת חתם על הסכם הגירושין. הוא הביא אישורים על חבלה באצבע מ"טרם" כשבוע וחצי לפני הגירושין. כמה חודשים לפני הגירושין היא פנתה אליו ודרשה שיעזוב את הבית, והוא שמע בקולה ועשה כדבריה.

ג. ב"כ האיש מנסה להוכיח שהסכם הגירושין משולל הגיון והוא מוטה בצורה ברורה ולא הגיונית לטובת האישה, דבר שמוכיח שהאישה שלטה בו ביד רמה והכריחה אותו להסכים להסכם הגירושין. בין היתר אפשר לראות זאת מהמזונות המופרזים שהתחייב לשלם עבור ארבעה ילדים, סך של 13,000 ₪ לחודש. כמו כן, האישה קיבלה דירה גדולה מאוד ויקרה בעוד שהיא קיבלה דירה ששווה הרבה פחות. לא זו

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בלבד, היא אף דרשה ממנו לאחר ההסכם לשלם את המשכנתא שעל הדירה שקיבלה. בנוסף, לפי ההסכם הוא קיבל את העסק עם כל חובותיו, ואכן רובצים על העסק חובות גדולים.

ד. האיש טוען שהעסק שלו בחובות גדולים, והכנסתו החדשה נמוכה מסכום המזונות שכתוב בהסכם הגירושין.

ה. האיש טוען שהתנהלות האישה הייתה מכוערת, היא ניהלה רומן עם אחר בסוף חיי הנישואין שלהם, ועל גבי זה באה בקשתה להתגרש ממנו והסכם הגירושין. הוצע בדיון האחרון שהאישה תיבדק במכונת אמת אך היא סירבה, וזה מסייע לטענות האיש.

ב"כ האישה לעומת זאת השיבו לטענות האיש:

א. באשר למצבו הנפשי של האיש, הציגו חוות דעת של ד"ר רפאל אידלמן שעבר על חוות הדעת של ד"ר פרלמוטר והתבססה על נתונים מוסכמים וידועים לגבי עברו של האיש, אלא שלא שוחח עימו. בחוות הדעת כתב שלאור הנתונים שלפניו נראה שהאיש אינו סובל מפוסט טראומה.

בנוסף, טענו שהאיש קיבל רישיון להחזקת נשק בסמוך לגירושין (האיש הודה בכך), ואם הוא סובל מחוסר שיקול דעת בעקבות פוסט טראומה איך קיבל רישיון זה.

בנוסף, האיש עושה עסקים ועסקאות מוצלחים מאוד, ואיך אפשר לטעון שאין לו שיקול דעת נכון? !

ב. באשר לטענות על היות ההסכם מוטא לטובת האישה באופן חריג – הדברים אינם נכונים כלל: הדירות הן פחות או יותר באותו שטח. על שתי הדירות היו משכנתאות נמוכות מאוד. המזונות שנקבעו בהסכם אינם מופקעים בהתאם לרמת החיים ויכולותיו הכלכליות של האיש.

ג. באשר לטענות בדבר כפיית הגירושין וההסכם באופן פתאומי על האיש, הדבר אינו נכון, כשנתיים לפני הגירושין היו הצדדים במו"מ זה עם זה לקראת גירושין, והם ניסו לעשות הסכם גירושין באמצעות מגשרים.

דיון והכרעה

דבר ידוע הוא שכדי לבטל קניין ברור, ובכלל זה הסכם גירושין, יש צורך בראיות ברורות מאוד לביטול ההסכם, ונטל ההוכחה הוא על הטוען לביטול ההסכם.

בניגוד למתנה ששם אדם נותן מרצונו החופשי ולכן הולכים אחר אומדן דעתו כמבואר בשולחן ערוך חושן משפט סימן רה סעיף ו וסימן רמו סעיף א, הסכם גירושין הוא כמו מכר, כל צד מוותר על משהו בתמורה למשהו אחר.

במקרה דנן קשה לומר שהאיש עמד בנטל ההוכחה, כפי שנבאר. ואדרבה, נראה להיפך, שאין בנדרון דנן עילות לביטול ההסכם.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הטענות שהסכם מוטה באופן בוטה לטובת האישה

האיש לא הצליח להוכיח שמצבו הכלכלי גרוע הן לעניין שיתברר שהיה חסר שיקול דעת בהסכם הגירושין הן לעניין שינוי נסיבות לצורך הפחתת המזונות שנקבעו בהסכם. הוא לא הצליח להוכיח שרמת החיים שהוא רגיל אליה אינה גבוהה כפי שטוענת האישה, אלא להיפך, נראה שאכן הוא רגיל לרמת חיים גבוהה, ולכן המזונות שנכתבו בהסכם הגירושין הם סבירים ביחס לרמת החיים שלו. מה גם שהוא לא קיבל את בקשת האישה לחייבו בסך של 15,000 ₪ לחודש אלא הוריד את הסכום ל-13,000 ₪, וזה מוכיח שהיה לו שיקול דעת בזמן עשיית ההסכם.

האיש הודה שקנה לבתו פסנתר כנף. אומנם הוא תירץ זאת בטענה שלקח הלוואה ממשפחתו לצורך זה, אך אדם בעל יכולות נמוכות או שאינו רגיל לרמת חיים גבוהה לא ייקח הלוואה לצורך רכישת פסנתר כנף, שהיא בלא ספק מותרות הנהוגות בעשירון העליון של החברה.

גם הטענות שהסכם היה מוטה באופן לא הגיוני לטובת האישה אינן נראות: כל צד קיבל דירה, אומנם האישה קיבלה דירה גדולה יותר, אך הנימוק שזה מפני שהילדים במשמורתה הוא נימוק הגיוני ואינו מופקע. מה שהאיש קיבל את העסק לידיו בהסכם גם הוא הגיוני – הוא הבעלים על העסק, הוא ניהל אותו, ואילו האישה הייתה רק בגדר עובדת ותו לא. אומנם חוק יחסי ממון מזכה אותה במחצית, אך גם אם החליטו לחרוג מהחוק – יש הגיון בדבר.

הטענות על מצבו הנפשי של האיש

גם הטענות על מצבו הנפשי לא הוכחו: ד"ר פרלמוטר בעצמו אמר שחוות דעתו אינה חד משמעית ואפשר שיחלקו עליה. בנוסף לכך מעוררות תהיות עובדת היותו בעל עסקים מצליחים והעובדה שהשיג רישיון נשק. זאת מלבד חוות הדעת של ד"ר אידלמן.

מלבד זאת, לפי ההלכה בכדי לבטל את מעשיו מחמת שלא הייתה דעתו מיושבת עליו להיות בגדר שוטה. אפילו שיכור מקחו וממכרו ממכר וג'טו גט לפי ההלכה, ורק אם הוא שיכור כלוט אין מעשיו כלום, עיין שולחן ערוך חושן משפט רלה סעיף כב ואבן העזר קכא ס"א.

בלא ספק גם לאחר חוות הדעת של ד"ר פרלמוטר עדיין לא הגיע האישה למדרגת שוטה, שהיא אין ולא היו לו את סימני השוטה שמוזכרים בבבלי חגיגה ג ע"ב ובפוסקים, לא הם ולא כיוצא בהם.

אפשר היה אולי לדון מחמת דין הפתאים שמוזכר ברמב"ם עדות ט הלכה י ובשולחן ערוך בהלכות עדות חושן משפט לה סעיף י: "הפתאים ביותר שאין מכירין דברים שסותרים זה את זה ולא יבינו ענייני הדבר כדרך שמבינים שאר עם הארץ וכן המבוהלים והנחפזים בדעתם והמשתגעים ביותר הרי אלו בכלל השוטים", שיש שלמדו משם שאם אינם מבינים דברים דינם כשוטים (בית אפרים אה"ע פט, ערוך השולחן חו"מ לה סעיף כג), אך לדעת הרבה פוסקים (עיין מהרי"ט אה"ע טז, סמ"ע חו"מ לה סקכ"א) אין דינם כשוטים אלא לעניין עדות בלבד ולא לשאר דברים, ומלבד זאת אין דין האיש דנן כדין הפתאים, שהרי מבין היטב את המציאות, אינו נבהל ונחפז בדעתו.

לפיכך גם אם היה ההסכם מוטה לטובת האישה וגם אם היה במצב של פוסט טראומה, לא היה בזה כדי לגרוע מתוקף ההסכם.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

טענות הבגידה

בעניין טענות האיש בדבר בגידת האישה, מלבד שלא הוכחו וגם האישה הכחישה אותן, אך גם אם היו נכונות אין זה משנה דבר בנדון דידן שהצדדים עשו הסכם והתחייבו זה לזה חיובים שונים שבוודאי שהם תקפים. עניין הבגידה, אם הייתה, משמעותי רק לעניין הכתובה, אך הדבר אינו בעל משמעות בנדון דנן, שהרי האישה מחלה עליה. אך ביה"ד חוזר על עמדתו כי הבעל לא הצליח להוכיח אף לא בדל של הוכחה לטענותיו כנגד האשה, וחזקת כשרות של האשה עומדת לה.

מסקנה

תביעת האיש לביטול הסכם הגירושין נדחית.

אפשר לפרסם את פסק הדין לאחר השמטת פרטים מזהים.

ניתן ביום כ"ח באייר התשע"ח (13/05/2018).

הרב עמרם אלחדד

הרב יקותיאל כהן

הרב מרדכי רלב"ג – אב"ד

קובץ זה עלול להכיל שינויי עריכה והגהה